

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Streinătate
Pe an cor. 12.—
— Un nr. 8 fill.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Scrisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Fruntașilor neamului.

(a. d.) Simțul de cetit la poporul nostru încă nu s'a dezvoltat într'atâta, ca viitorul unei foi, ori organ de publicitate, scris anume după firea vremii în care trăim și după cerințele poporului, căruia am voi să-i arătăm calea dreaptă și sigură, mântuitoare de prăpastia în care s'ar putea prăbuși, lăsat de capul lui, ori zăpăcit de pricopsseala unor oameni, cari sunt conduși numai de bunăstarea și ridicarea familiei lor — să fie în orice vreme vi-foaroase pe deplin asigurat.

Poporul nu prea să trudește cu întâmplările zilnice, despre cari dacă ar fi lămurită gândirea lui încărcată de răsvrătirea năcazurilor, ce se sporesc mereu, luând o parte mai vie la tot ce ar da o direcție hotărâtă spre propășire, — și așa o foaie românească, care este scrisă anume pentru stratul de jos al poporului nostru, pentru țărâtime, nu poate trăi și prin urmare, în o vreme prea scurtă, nu-și poate îndeplini nici chemarea, așa cum ar avea-o la inimă, nici sarcina cea grea, care din lipsa de sprijinitori, trebuie să o pună la o parte, ca apoi să vină alții la rândul lor, și mai mult chemați, cari apoi iară, după o frântură de vreme, să puie jos povara ce poate i-ar cutropi în prăpastia desperării și jalei noastre naționale. Ce să zici? **un neam înfrățit cu plânsul și jalea.**

Inteligența e prea modernă pentru ca să coboare trepte, în jos, spre jeluirea mersului îndărăpt al țărâtimei noastre. Ce este scris anume pentru poporul nostru de pe la sate nu ceștește inteligentul. Căci ce ar și putea el ceti, ceva nou, ceva «estra» în o foaie, care dă sfat poporului prost?! Apoi mai au și nesocotita lipsă de tact și neprevădere de-a procura poporului, pe care vreau să-l conducă, foi politice de-ale noastre, bune în felul lor, dar nu scrise la înțelesul și priceperea lui. Căci și în luminarea unui neam, trebuie să se țină soco-

teală, ca aceea să se întâmple după o rânduială oare-care, iar nu a-i îngămădi mintea deodată, cu tot felul de bazaconii și comedii, care să pot întâmpla în lumea largă. Din contră: trebuie scos odată și pentru totdeauna poporul din modul lui de gândire băbească și de flecărie cu ce îl zăpăcesc conducătorii lui nechemați, pentru a' scoate din minți și pentru a trage foloase mari pe socoteala prostiei lui. Vorbe despre «bătălii cu muscanii», «potopuri», «prăpădirea lumii», apoi «strigoii», «șolomonari», «zmei» «bă-lauri», «haiduci», «tălharii», «omoruri», ticăloșii și iar ticăloșii și nimic bun și de folos, ar trebui îngropate în bazmele noastre admirabile de demult, iar nu a turbura mințile debile ale țărâtimei noastre cu ele, în acele vremuri, când ar trebui să-i vorbim despre prăpastia în care stăm să ne prăbușim, lipsiți de judecată mai serioasă, și de conducerea mai sănătoasă.

Am zis, că deșteptarea unui neam trebuie făcută treptat, fără sărituri, dar și fără prea multă zăbavă și întârziere, căci dela ori-ce clipită de zăbavă, dela orice frântură de vreme întârziată, atârână viitorul unui neam. La bazme ne-am opăcit destul, de poveste am stat încă prea mult, acum să vedem de ce neam și putea apuca?... De multe! prea de multe!

Spre a putea isprăvi ceva bine și care să-i aducă și folos, iubit popor român, trebuie să fie ocrotit, pe calea grea, ce-ai pornit, de sfaturi înțelepte și de învățatură de carte, singura mântuitoare în prăpastia vremii de acum. Fără carte nu te mai poți mișca înainte în ziua de azi, căci toți printre cari ai voi să pornești înainte sunt mai deștepți decât tine, toți îți pun pedeci sprijiniți de carte, pedeci pe cari tu «fără armele științei» nu le vei putea niciodată înlătura.

Aici apoi cade însămnătatea foilor noastre românești, scrise anume pentru priceperea și modul de gândire al poporului nostru.

Și de aceea nu numai că suntem datori a da cel mai mare sprijin atât moral, cât și material foilor noastre anume scrise pentru popor, dar trebuie cu orice prilej potrivit să arătăm însemnătatea lor netăgăduită în folosul neamului nostru, trebuie să încurajăm și îmbărbătăm pe acei apostoli adevărați ai neamului nostru, cari ș'au luat o sarcină atât de grea și atât de măreață asupra lor: *luminarea și deșteptarea poporului român*, iar să nu privim cu dispreț și îngâmfarea omului sătul, pe săracul flămând dar cinstit și muncitor, — simplitatea de condei iscusit, care, îndreptându-se cătră inteligenți, îmbracă cea mai frumoasă formă de stil și fraze împodobite, încât ți-ar părea că ai avea a face c'un boier din lumea nouă.

Cele scrise pentru popor le poate ceti și inteligentul, doritor de fraze late și prelung sunătoare, căci nu arareori va întâmpina lucruri nouă și de interes, cari tocmai în forma simplă în care văd lumina, strălucesc în splendoarea scopului măreț, care îl au înainte vederii cetitorilor, cărora le vorbește, — și al adevărului, acel diamant prețios al inimelor curate și cinstite.

A face politică e pentru oameni mari; pentru copii este creșterea.

In viața neamurilor ridicate prin propășire de carte, cultura de inimă și curățenia de suflete, poporul nostru român e încă copil. Un copil măster al vremii și al naturii. Ocrotirea, deșteptarea și conducerea lui e nu numai o faptă românească, dar este și un act de humanitate, vrednic de lauda lumii întregi civilizate

Cei ce au urechi de auzit să audă!...

ASOCIAȚIUNEA.

III.

S'arătăm acum întocmirile «Asociațiunei» mai de-aproape, ca nime să nu rămână în neștiință fără a le cunoaște și fără a se putea îndrepta cu

privire la scopurile sau țintele ei. Făcându-o aceasta, suntem încredințați, că unul fie-carele să va grăbi a se face membrul ei, ținându-o aceasta de cea mai de frunte datorință ca fiu al neamului.

Numai cunoscând un lucru, un așezământ în toate amănuntele sale, numai așa ne putem și da seamă de el, de scopul și folosul său!

„Asociațiunea” despre care am vorbit pân' acum și merită, e vrednică ca să'i dăm toată atențiunea sau grija, căci ea este bunul, comoara noastră a tuturor. Și despre un lucru așa însemnat și trebuie să vorbim mai mult și să ținem pe iubii noștri cetitori în curat cu tot ce privește sau se ține de „Asociațiune.”

Atât acum, cât și pe viitor vom arăta tot ce se ține de Asociațiune și în toate despărțămintele ei, în cari este împărțită, ca să știm cari ne sunt adevărații binevoitori. Nu e destul, ba n'ajunge la nimic aceea, că cineva e născut Român, dar să ține departe de Asociațiune, de munca sau activitatea sa și de scopurile sale pres-te tot.

Numai acela e Român adevărat, care simte românește, lucră românește și sprijinește tot ce e românesc care după cum îi iartă puterile și in locul prin să înșiră între membrii Asociațiunii!

A voi ca cineva să-și scuze sau desvinovățească neîmplinirea acestei sfinte datorii cu împrejurări neprielnice, fie de ori ce natură, este numai **a se invinovați și mai rău și mai greu.**

O voință tare, o hotărâre rezolută, fără șovăire, nu poate întâmpina piedeci, iar întâmpinând totuși cumva, le delătura și le face neputincioase.

Asociațiunea, ca să-și poată împlini sau realiza scopurile sale, are lipsă de mijloace materiale, de avere, de bani.

Fără mijloace materiale nu se poate ajunge la nimica; iată dară ce ne îndeamnă de a pune în locul prim sau întâi sprijinirea Asociațiunii de toți și de toate — după cum ne iartă puterile.

Asociațiunea să poate întări și averea ei înmulți;

1) prin venitele plătite ca taxe de membrii ei;

2) prin venitele, ce ar intra din prețul cărților tipărite de ea;

3) prin venitele dela petreceri, concerte sau petreceri de cântări, muzică și altele, loterii, expozițiuni, aranjate în folosul ei;

4) prin tot felul de donațiuni sau dăruiri, eredități (rămasuri) dela suflete nobile ș. a.;

5) prin colectele ce se vor face în favorul sau folosul ei, (§ 6 din statute).

Acestea ar fi mijloacele prin care Asociațiunea noastră ar putea înainta.

Asociațiunea are mai multe feluri de membrii, ca fiecare să aibă puțința de a se face membru și nime să nu rămână afară din sânul ei, bogat și sărac, învățat și neînvățat, fiecare își are locul și scaunul său, unde este poftit să șadă.

Asociațiunea nu este numai a bogaților, nu este numai a cărturarilor, ea este a tuturor fără deosebire de rang (stare) și avere. Precum soarele luminează pentru toți, precum aerul se poate folosi de toți, întocmai așa e și „Asociațiunea”. Ea luminează pentru toți, ea folosește tuturor.

Să vedem acum cine poate fi membrul ei?

Membru la Asociațiune poate fi ori și ce om de omenie, bărbat sau femeie, din patria noastră, fără deosebire de naționalitate și religie, dacă va fi primit de comitetul central. Membrii mai pot fi comunele, bisericile.

Ear membrii din alte țări pot fi numai cu invoirea ocârmuirii țării noastre.

Membrii Asociațiunii sunt: fondatori, pe viață, ordinari, ajutători, corespondenți și onorari. (§ 8 din statute)

Membru fondator este acela, care plătește deodată cel puțin o sumă de 400 coroane.

Membru pe viață, care plătește odată pentru totdeauna 200 cor.

Membru ordinar, care plătește o taxă sau cotizație anuală de 10 cor. și în sfârșit

Membru ajutător poate fi ori și cine, care plătește o taxă anuală de cel puțin 2 cor. (§ 9). Ajutoare însă în sumă și mai mică poate da ori și cine, care nu e în stare să se facă sau înscrie cumva vr'un fel de membru. Tot ajutorul e bine primit, nime nu va fi respins cu ori și ce sumă cât de mică ar contribui.

Din sumele plătite de membrii fondatori și pe viață, apoi din 20 a sută (20%) din taxele membrilor ordinari să formează un fond, numit fondul general.

Din venitele acestui fond 20 a sută, să pune la fond, ca să se mărească, iar 80 a sută parte să folosește pentru acoperirea trebuințelor Asociațiunii.

Din acest fond se pot cumpăra și moșii, case etc. (§ 7).

Membrii fondatori, pe viață și membrii ordinari au drept și vot în adunările generale și primesc gratuit foaia sau gazeta ce să tipărește de Asociațiune. Ear membrii ajutători au vot numai în adunările despărțămintelor (§. 12).

Dreptul de membru al Asociațiunii înceată:

a) prin moarte; b) prin repășire (iese de bunăvoie); c) dacă nu va mai plăti taxele de membru și d) dacă să va eschide sau delătura de comitetul central (§. 13).

Pot fi eschiși cei condamnați sau judecați pentru fapte criminale și aciea cari lucră contra intereselor Asociațiunii (§. 14).

(Va urma.)

X

Comitatense.

Cu ocaziunea adunării generale de toamnă a comitatului nostru, ținută Marți, în 28 Septembrie n. a. c. D-nul Vice-comite a subșternut următorul

R A P O R T.

În periodul amintit, administrațiunea comitatului a decurs neîntrerupt în bună ordine, atât la oficiul central, cât și la oficiile tractuali.

În sinul corpului funcționarilor s'a întâmplat schimbarea, că Dl. *Mihail Bardossy* primpretor al tractului Sărcaia, fiind denumit de inspector la oficiul pentru purtarea evidenței de pământ, trecând în serviciul statului a abzis de postul său de primpretor. Dimisiunea dănsului s'a primit cu ocaziunea adunării generale a congregațiune municipale din primăvara anului curent, deci postul acesta devenind vacant, se va întregi prin alegere, cu ocaziunea adunării generale ținendă acum. Cu conducerea oficiului tractuale Sărcaia, s'a încredințat provisoric *Cserey Béla*, pretor. Mai departe s'a denumit de cătră Ilustr. Sa Dl. Comite suprem, ca diurniști în cele două posturi nou create prin preliminarul bugetar din anul curent, *Takács Lajos* și *Göcs Irén*, apoi tot ca diurniști în locul devenit vacant, în urma dimisionării a fostei diurniste *Szabó Zsuzsán*.

NOVÁK JÁNOS

MAGAZIN DE MODĂ
pentru Dame și Domni. Făgăraș.

A sosit

NOUTĂȚILE pentru SAISONUL
de toamnă și iarnă. PĂLĂRII
pentru dame cu prețuri reduse.

na, s'a denumit Bucsi Margit, toți locuitori din Făgăraș.

Starea sanitară pe teritoriul comitatului a fost atât între oameni, cât și între animalele domestice îndestulitoare, deoarece boale epidemice nu s'au arătat.

Recolta câmpului. — Cu regret amintesc împrejurarea, cumcă recolta câmpului din vara aceasta nu a succes întru toate pe deplin îndestulitoare; una parte din cauză, că în 12 iunie o tempestate furtunoasă a nimicuit prin grindină sămânăturile de pe hotarele comunelor de sub munte: Berivoi mic și mare, Copăcel, Sebeș, Mărgineni, Bucium, Șărcăița, Șinaveche și nouă și Perșani; ear pe de altă parte, că lipsa de ploaie, care a domnit în lunile iulie și august a împedecat în măsură foarte mare dezvoltarea produselor de câmp și creșterea nutrețelor, în așa mod, că din cauza aceasta și pe câmpurile comunelor, cari a fost cruțate de grindină, recolta acestora — cu excepțiunea grânelor — cari fiind pe acel timp deja în coacere, deci acelora seceta nu le-a putut face stricăciune și cari a dat o recoltă destul de corespunzătoare, toate celelalte produse de câmp au suferit mult și de aceea a dat o recoltă slabă.

Recolta pomilor a fost în mare parte nimicuită prin înghețul întâmplat de timpuriu în primăvară, când pomi erau în floare.

Pe seama dăunașilor prin grindină din comunele Bucium și Șărcăița, la cererea autorității D-nul ministru de interne a dat 600 cor. ajutor pentru alinarea lipsei momentane, apoi tot din partea oficiului sau pornit pentru dăunași amintiți, adunarea de oferte benevole în țara întreagă.

Seceta cea mare, care a domnit în vara aceasta în toată țara, a adus cu sine, că pășunile s'au uscat înainte de timp, din care cauză vitele ne având nutremânt de ajuns nu a putut destul de bine prospera, precum și din cauză că nutrețul încă nu s'a produs în așa măsură ca să fie de ajuns pentru ținerea mai multor vite peste iarnă, deci proprietarii având teamă de scumpetea nutrețului pentru iernatul vitelor, de aceea stăruiesc cu toții, ca să vândă acum toamna vitele, din care împrejurare urmează apoi, — lucru firesc — că prețul vitelor a scăzut foarte tare. Cu toate că prețul vitelor a scăzut, totuși însă prețul carnei în măcărării numai puțin s'a redus, și aceasta din cauză că spre tăiere să pot folosi numai vite cornute bune în carne, cari însă numai cu preț mai bun să pot cumpăra.

Incendii (focuri) mai mari sau întâmplat în comunele: Viștea inferioară, unde sau nimicuit prin foc 10 gazde și în Porumbacul superior 16 gazde, arzându-le o parte casele, o parte edificiile economice și uneltele de economie; afară de aceste s'au întâmplat singuratec cazuri de incendii în mai multe alte locuri, prin care sau nimicuit averea respectivilor proprietari.

Mai departe s'a întâmplat în pădurea foștilor coloni din Oprea-Cârțișoara un foc prin care s'a cauzat la lemne pagubă în preț de 10,000 coroane.

Cu regret s'a făcut esperință, că în cele mai multe cazuri focul s'a escat prin negrijă. Apoi încă o împrejurare de regretat există în aceea, că proprietarii nu să grijesc pentru ca să se asigureze contra daunei de foc și nici contra daunei elementare la câmp deși din partea organelor oficioase meru să indeamnă spre aceasta.

Ordinea și asigurarea publică a fost în un singur caz conturbată prin apariția unei bande de hoți, cari în 19 iulie seara în număr de 10—16 indivizi înarmați cu puști au năvălit asupra cărcimariului Klein David din Arpașul superior, pe care dinpreună cu femeia sa maltratându-i grav, i-au jefuit și apoi continu pușcând sau depărtaț spre munți, unde au dispărut. Pe făptuitori până acuma n'a succes a-i eruă deși spre urmărirea lor s'a făcut numai decât dispozițiile de lipsă. Așa să crede că hoții ar fi venit peste munții din România și după săvârșirea faptei sau întors iarăși acolo.

Spitalul nou comitatens despre care am raportat deja cu ocaziunea adunării generale de primăvară, că s'a deschis cu 15 aprilie a. c. arată o frecvență de bolnav, din zi în zi ce merge tot mai mare, așa că mergând tot astfel, acuși nu va fi destul loc pentru primirea bolnavilor.

Cu privire la spital raportez, cu împrejurare îmbacurătoare, că Exelența Sa Dl ministru de finanțe, în urma rugărei comitatului și la intervenirea Illustr. Sale a Dlu. comite suprem *Szék József* a esoperat pentru spitalul nostru un ajutor de 12,065 cor. 73 filleri din venitul loteriei de stat, aranjată pentru scopuri de binefacere: care sumă s'a și trimis și a intrat la fondul de clădire a spitalului; deci prin aceasta dăruire a ajuns comitatul la mijloacele de lipsă, pentru a plăti suma care s'a ivit cu lucrările săvârșite mai mult ca cât a fost luate la preliminaru, la clădirea spitalului, pentru care altcum nu să găsea acoperire din puterea proprie a comitatului.

Pentru acest dar marimimos, comitatul nostru fără îndoială datorește cu recunoștință și mulțumită față de acele înalte persoane, cari au intervenit binevoitor și au esoperat oferirea acelui ajutor, deci spre scopul acesta mă adresez Onoratei adunare generală cu propunerea, ca să binevoiască a încuviința dirigarea unei adrese de mulțumire Exellenței Sale D-lui Dr. *Wekerle Sándor* ministru președinte și ministru de finanțe, apoi D-lui *Dészi Zoltán*, secretar de stat în ministeriul de finanțe.

Mai departe în-i țin de datorință a aduce la acest loc, la cunoștință, că cu ocaziunea asupra examinării tehnice a edificiului spitalului, sau constatat mai multe dificultăți la edificări, pe cari sau obligat respectivii antreprenori, ca în termin precis să le înlănească, dar de oare-ce la repetite provocări totuși nu le-a efeptuit, așa voi fi silit a dispune ca să se efeptuiască prin alți pe speșele respectivilor antreprenori.

Apoi mai aduc și aceea la cunoștință că la spital s'a ivit necesitatea de mai multe adăptări și de schimbări interne la edificiu, precum și lipsa de montare, apoi de aranjare a spitalului, cari trebuințe nu au fost până acum nicăiri preliminate, dar a căror efeptuire este neincunjurabilă de lipsă dacă ținem că spitalul nou să corăspundă cerințelor cari să pretind dela un institut ca atare modern.

Pentru realizarea tuturor acestor trebuințe să arată după proiectul de preliminar, pregătit spre acest scop, recerința e de o sumă de bani de 47,854 cor. 40 filleri și de oare-ce comitatul nu dispune de aceasta sumă de acoperire, deci s'a înaintat aceasta chestiune la adunarea generală spre a să îngriji de procurarea acoperirii necesare în urma cărei mă rog ca să binevoii a spri-

jini propunerea motivată făcută în asta privință, că aceasta sumă să se procureze astfel că împrumutul de 80 m i cor. care s'a contras deja pentru clădirea spitalului dela Pesti Hazai Elő takarékpénztár în sarcina aruncului de 1% pe termin de 50 de ani să se ridice prin prolongirea timpului de împrumut cu 20—25 de ani, prin care convertare s'ar câștiga un împrumut nou de de circa 35.000 cor.

Restul remas neacoperit în suma de 12.654 cor, 40 filleri se va putea câștiga tot prin o asemenea operațiune, astfel că împrumutul de 45.000 cor. luat din fondul de rezervă a drumului comitatens pe 50 de ani, tot pentru acoperirea speselor de clădire a spitalului se va prolongi asemenea pe timp de 70 de ani și se va ruga de Exelenția sa dnul ministru de interne cum că suma de replătire anuală să o conceadă ca și la suma împrumutului de 45.000 cor. din venitul spitalului.

Mai departe raportez, cumcă rețeaua de telefon pe teritoriul orașului Făgăraș s'a isprăvit și că din 15 lunei Septembrie a. c. începând, telefonul se va pune în folosința publicului iar rețeaua telefonului comitatensă s'a pus în lucrare și în anul curent până la luna Noemvrie se va înființa legătura telefonică a oficiului central comitatens, cu oficiile tractuali, apoi a acestora cu cele mai deaproape notariate. Rețeaua întreagă se va isprăvi și se va da folosinței publice numai în anul viitor.

În fine aduc la cunoștință că comisiunea administrativă comitatensă a adresat în diferite rânduri cerere cătră dnul ministru pentru comunicație și cătră direcțiunea căilor ferate de stat maghiare, cumcă să introducă unele îmbunătățiri cu privire la plecarea și la iuțea de comunicație a trenurilor între Făgăraș și Sibiu precum și pentru scăderea prețului a biletelor de călătorie, apoi a transportului de mărfuri, mai departe a cerut ca la Făgăraș, să se înființeze o stațiune de inginer de secție, să se mărească gara dela Făgăraș, să se înființeze la aceasta gară un restaurant și că gara să fie luminată cu lumină electrică, căror cereri până acuma numai în parte s'au satisfăcut, cea mai mare parte însă a remas fără rezultatul dorit, tot asemenea nu a avut rezultatul așteptat adresa părținită și de adunarea generală comitatensă pentruca să se restituie comunicația unui vagon de I-a și II-a classă direct între Budapesta—Sibiu—Făgăraș și vice-versa a căru comunicație s'a sistat din prima lunei Maiu a. c.

În urma acestor mă rog binevoii ami lua raportul la cunoștință.

Făgăraș la 1 Septembrie.

Alexandru Belle
vice comite.

Adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului Făgăraș, ce s'a ținut de astădată excepționalmente deja în luna Septemvrie la 28 a. c. au avut următorul decurs:

Precis la 9 oare deputațiunea esmisă din sinul adunării generale, invitând pe Comitele suprem la ședința aceasta, intrând în sală și ocupând locul prezidial, salută pe cei prezenți și declară ședința de deschisă.

La raportul vicecomitelui, cere Dr. Niculae Șerban cuvântul, dar i-să deneag

că s'ar fi întârziat cu însinuarea. La raportul despre activitatea comisiei administrative, tot dl Dr. Șerban cere ca toate obiectele să se predee și în limba română, la care cerere presidiul i replică că numai din cas în cas se concede explicarea și în limba română.

(Referitor la cestia aceasta ne mirăm cum de s'a finit disputa așa în leniște după ce este tuturora cunoscut, că până eri altăieri se preda toate obiectele și în limba română, ba se lua protocolul întreg și în limba română și numai în timpul din urmă s'a făcut abatere dela usul acela).

Dr. Ioan Șenchea pretinde, că statutul despre ordinea și regulamentul pertractărilor în adunările generale să se tipărească în atâtea exemplare, ca să se poată distribui și membrilor, ca să știe fiecare ce e permis și ce nu în adunări, în decursul pertractărilor.

Fișcaul comit. Dr. Andreiu Micu afirmă, că propunerea lui Dr. Șenchea n'are loc, căci s'a decis deja, ca toate statutele să se tipărească. — Dar nu e destul că s'a decis, de ce nu s'a tipărit până acum, și dacă se vor tipări, vor rămânea iar în arhivă, căci atunci nu e decis ca să se distribuie membrilor.

De însemnătate e rescriptul ministrului de finanțe prin care a dăruit spitatului comitatens ca ajutor 12065 cor. 75 fil. din venitul loterii de stat.

Din adresele municipiilor streine e de amintit adresa comit. Háromszék referitoare la noua lege electorală, unde s'a decis ca în legea nouă creândă să se facă deosebiri și să se restrângă dreptul electoral la cunoașterea limbii maghiare.

Dr. Ioan Șenchea își cere cuvântul și arată în mod de tot corect și obiectiv că tractându-se de o chestie politică de mare însemnătate, adecă fiind vorba de schimbarea legii electorale, de lățirea dreptului și pentru acei cetățeni, cari până acuma au fost esclusi dela usuarea dreptului electoral, și fiind că dreptul acesta e numai o recompensă

să pentru jertfele de avere și sânge adus în favorul statului, ca să aibă fiecare cive dreptul de cuvânt la destinele țării, și după ce în alte țări ca în Rusia, Turcia, Persia cu sânge a trebuit dobândit dreptul electoral din puterea domnitorilor, la noi Domnitorul recunoaște și dă acest drept civililor, dar guvernul se împotrivesc, vorbitorul propune, ca contrar propunerii comitetului permanent, ca adecă adresa comitatului Háromszék să se ia spre știință, comitatul nostru să decidă „că pretinde cât mai îngrabă introducerea dreptului electoral universal egal fără nici o restrângere și pentru aceasta să se substearnă atât guvernului cât și dietei o reprezentățiune.

Membrul Nagy Lazar, care i place de a se gira de prietenul românilor, încearcă a combate pe antevorbitor, dar deși fără succes, totuși — majoritatea adunării generale — punându-se obiectul la votare a primit propunerea comitetului permanent respingând a Dlui Șenchea.

Contra propunerii lui dr. Șenchea votat toți funcționarii deci și dl Micu, Dr. Popescu apoi toți notarii și unii dintre învățători.

Nota comitatului Hajdu referitoare la secularizarea averii a bisericilor, s'a depus în arhivă unde i e locul.

După predarea mai multor adrese de puțină însemnătate a urmat alegerea de al II-lea vice-notar și de primpretore în Șercaia.

Comitele suprem a esmis din parteși în comisiunea candidatoare pe membrii Simon Jenő, Grof dela Motte și Kovács Gábor, iar adunarea generală pe Dr. Ioan Șenchea, Varó Beni și Samuel Fleischer, supendându-se ședința pe 10 minute.

Reintornându-se comisiunea, comitele suprem raportează că la postul de al II-lea vice-notar s'a candidat Bartalics (practicant) și încă doi streini. Dr. Octavian Vasu cere votarea nominală, care s'a și efectuit și s'a dat 71 voturi, toate lui Bartalics — românii nu o votat — (afară de funcționar

notari și câțiva dascăli). La postul de primpretore s'a candidat Dombrady Gyula român și 2 streini. La propunerea lui Grof dela Motte adunarea alege per aclamație pe Dombrady Gyula (care fusese deja primpretore a cercului Șercăii.)

În locul lui Dombrady Gyula, adecă în postul de primul vice notar, comisiunea a propus pe dl Darányi Kálmán, Kedves József și Body Imre. Dr. Șerban cere cuvântul și voiește a constata că ce stări triste s'a încuibat în comitatul nostru, dar nu i se concede abaterea dela obiect, deci să mărginește a face propunerea: că postul de primul vice-notar să nu se ocupe acum, căci nu s'a publicat concurs pentru acest post, și apoi nu s'a candidat nici un român, și că Românilor li s'a reînăpăoiat numai ca din grație Dombrady în postul ce l'a avut. Adunarea, după explicațiunile făcute de comitele suprem și de Dr. Ioan Șenchea, care declară, că nu a fost de acord cu decisul comisiei candidatoare, — ci din contra a protestat în mod energic, atât în contra candidărilor, cât și a efectuirii alegerii de prim vice-notar, să alege la propunerea lui Simon Jenő pe dl Darányi de primul vice-notar.

Românii în mod demonstrativ părăsesc sala.

Va se zică curând după punctul istoric întâmplat la 23 Decembrie 1907, a urmat ce trebuie se urmeze logice după ținuta românilor dela ultima restaurățiune, când se îmbulzau careși de care a propune alegerea per aclamație a lui Jeney, Bocskor, și nu a băgat în seamă, că oare nu sunt și români, cari ar merita se fie luați în conziderare, și cari deja fusese în posturi. Oare de ce nu o cerut și atunci Dr. Vasu votare nominală? și de ce a cerut acum? când nu a fost nici un român pus în candidație.

Vedeți Domnilor unde ne duc cu siguranța urmările neînțelegerilor în afacerile sociale?

(Va urma.)

FOITA.

BETIVUL.

S'a prins ploi, bre!... să te nece...
Stau să nu'ți mai deie zor,
Nu mai poți ieși din casă,
Parcă'i rupere de nor!

Plouă'ntruna, vrea să zică,
Că potopul o să vie,
Vorbă'n clacă!... nu m'oi teme
De-ar fi ori ce-ar fi să fie!...

Cu glăjuța îți ții pașul
Și cu trinu 'npărătesc,
Să fii schiop, ba să știu sigur,
C'am și alte să pătesc!...

Mână frate!... — zi și noapte —
Hi să ploaie, tot să ploaie!
Să-mi inee și stomacul,
Nu mă dau cu una — două!...

A ploat și altă dată...
B'a făcut scâlzi din băltoace,
A stat casa să 'mi-o ducă,
De credeai c'are soroace!...

Ș'apoi tu să mori de sete,
Să crezi, că... tot a secăt,
Ba să-ți stea și bneătura
În gâtul ars și uscat!...

Ș'apoi ploaia e ciudată,
Parcăși bate joc de noi...
Plouă, plouă!... plouă'ntruna...
Nici nu mai încapi de ploi!...

Ieși din crișmă — ploaie, frate!
Ulița adânc o sapă!...
Nici nu poți ieși din crișmă,
De — atâta amar de apă!...

Ș'apoi valurile naibii,
Stau cu totul să te'nghiță!...
De-ai ieșit să-ți faci o cruce,
C'ai căzut în grea ispită!...

Iar, de scumpa ta vieță
N'ai urât-o, atunci dragă,
Nu mai sta acum pe gânduri,
Ci în crișmă iute — aleargă!...

A. Delascurta.

O scrisoare...

„Clea”.

...„Auzi d-ta, nene Avramucă, nu-i așa treaba pe cum o crezi d-ta! Nu toți sunt așa de norocoși, că îndată ce au ajuns acolo, săși intre în slujbă, de altfel adă să văz ce zice scrisoarea?!...

— Iși învârtea șerpariu în stânga și dreapta, ba căuta prin buzunarele scurteicii... de geaba... scrisoarea ca 'n palmă! Mai scupă odată în palmile-i negre și muncite... și scotoci în beșica cu tutun...
Iat'o... bat'o s'o bată, — gândeam, că uu-i și cum mi-o întinse în mână, mă lovi un miros de țabac de trei... de mai să amețesc!...

»Ascultă!...

Iubite tată!

Am ajuns bine în țara asta depărtată... Și sunt la o fabrică de fer într'un oraș mare și frumos... unde am plată bună... M'am întâlnit cu Dumitru Filipuț... și cu ficiorul acela rău și bătăiș al Macrinei... Să vezi ce mai om de omenie... a tras America din el! Ce mai faci?... Grijește de vacuțe... sau vinde-le la târgu Făgărășului și banii bagă'i la o bancă să crească!... Multă sănătate la toți și voie bună... și rămân al D-tale fiiu
„Culae”.

Adunarea generală a „Societății pentru fond de teatru român”.

În zilele de Duminică și Luni, adică în 6/19 și 7/20 Septembrie a. c. s'a ținut în Alba-Iulia, — oraș istoric, care a văzut și fapte de mărire și de durere sfâșietoare — adunarea generală a „Societății noastre pentru fond de teatru român”, împreună cu serbări frumoase și înălțătoare, ținând în acele zile două ședințe, în cari s'au luat hotărâri de cel mai mare folos cu privire la activitatea viitoare a societății.

Adunarea aceasta, care și-a ținut prima ședință în sala cea mare a orașului, a fost condusă de președintele ei dl. Dr. Ioan Mișu, carele a deschis-o printr'un discurs de toată frumusețea în mijlocul unei tăceri generale și a unei alese mulțimi de lume românească din toate părțile.

A arătat mai departe căile și mijloacele prin cari aceea societate teatrală ar putea ajunge mai ușor la scopul ei.

Vorbirea a fost rostită rar și răspicat, dar cu atât mai mare căldură și însuflețire, încât a încălzit inimile tuturor celor de față, și i-a câștigat pentru cauza, ce a susținut-o cu atâta dragoste și interes.

A spus mai departe că societatea noastră nu se poate mângâia numai la câștigarea mijloacelor materiale pentru fondul teatrului nostru, dar este datoră a face totul ce să poate ca să se pornească o mișcare cât mai întinsă și sănătoasă.

Ca să și dovedească acest viu interes ce-l poartă față de societate, a dăruit cu aceasta ocaziune frumoasă sumă de zece mii coroane, din a cărei venit să se premieze piese teatrale, colecțiuni de muzică populară și a.

Și că se ajungă mai curând scopul societății președintele propune: cultivarea teatrului țărănesc în satele noastre, care s'a văzut, că place mult poporului nostru și a avut și are rezultate frumoase ori și unde s'a aranjat, iar aceasta să se facă o datorie de împlinit din partea învățătorilor și preoților noștri.

Alt mijloc este teatrul studențesc, adică

Pe când gătasem de cetit, bătrânul Avramucă să stergea în putere cu dosul mâinii la ochi... ba își folosea măneca cămeșii în loc de cârpă... și sta ghemuit lângă ușă ca un copil bătut!

Era micuț de statură, cu nește mâni lungi și slabe uscate ca două găteje c'un cap lat și diform... cu ochii micuți gălbui și cu păr negru creț bătucit pe frunte!... Avea o gușă mare, ce-i spânzura ca o trăistă de ceafă...

Așa era badea Avramucă, ca un fel de nefericit, pentru care ți-ai da și ultimul crișariu din buzunariu, numai să nu-l mai vezi... Așa de schimonosit, înaintea ochilor — un biet om care nu mai știe de ce mai trăește pe lume!

Și el viețuia ca să rădă, să plângă și să ofteze de bucurie. De ce nu? doară a lui era mândria, a lui feciorul cel mai zdravăn din satul Z. Un brad mândau, plin de viață, un făt frumos din poveste pentru care fetele să gătau cu pantlici în cosițe și cu rozmarin la brâu...

Așa era Culae a lui Avramucă... cu ochii frumoși vineți ca două vioreie rourate din luna lui April, cu părul negru mătășos... cu mustățile răsucite și periate în

reprezentațiuni date de tinerii dela gimnazii și preparandii, cari încă ar fi primiți cu brațele deschise ori și unde.

Și în sfârșit că aceasta mișcare să se întindă și asupra industriașilor și meseriașilor noștri, cari ar trebui atrași mai tare la toate manifestările de viață românească.

Comitetul, care stă în fruntea Societății a pus în anul acesta un deosebit interes pentru înființarea de comitete filiale, cari și mai tare și cu mai mare spor să lucreze la înaintarea scopului ei. Deci s'au înființat mai multe comitete filiale prin directorul artistic, care a fost anume trimis în acel scop. De toate s'au înființat 59 comitete filiale în mai multe sate și orașe.

În anul trecut societatea a dat și două stipendii de câte 1000 cor. la tineri cari au cercetat școale de acest fel.

Averea societății cu finea anului 1908/9 a ajuns suma de 451.798 cor. 19 b.

Tipărirea cărților pentru teatru încă s'a continuat și în acest an.

Membrii are societatea: 199 fondatori, 475 pe viață, 236 ordinari și 33 ajutători de toți 923.

Numerul în decursul acestui an s'au înscris ca membrii noi: 70 fondatori, 306 pe viață, 30 ordinari și 33 ajutători.

Din aceasta se vede, că societatea noastră teatrală sub conducerea ei de azi a luat o frumoasă pornire spre înaintare.

În acest an societatea aceasta a avut parte și de durere, că a pierdut pe membrul ei fondator și preșident de onoare Dr. Alexandru de Mocionyi, la moartea căruia comitetul societății și-a împlinit datoria sa tristă, depunând o cunună de flori pe sicriu prin încredințării și membrii ei dnii: Dr. Ios. Blaga, secret. comit. și Dr. Nic. Vecerdea cassarul soc.

Moartea nemiloasă a mai răpit și pe următorii membrii: Dr. I. Hozan, M. Cirlea, Mih. Bontescu, T. Bulcu, Bart. Baiulescu, Cor. Brediceanu.

Și din acestea scurte însemnări încă să poate vedea sporul ce-l face societatea noastră teatrală precum și întinderea ei în cercuri tot mai largi. — Vom mai reveni.

toată ziua... Dar era sărac, ca cei mai mulți români de pe satele noastre. Și auzind vești și atâtea minunății din »Țara aurului«, unde omul numai să puie mâna pe bani să duce... O plecat și el într'o frumoasă zi de vară, acolo unde bogăția străluce ca și soarele de dimineață!

Degeaba-i bătea lelea Bucură din cărți de geaba, arunca cu bobii, că „nu-i bine” nu-i bine... să mai lase dusu!...

Nu și nu! O mers... Vorbe băbești, și nu-i altceva — zicea el răsucindu-și mustața și ploscotind din limbă lângă urechea »cotătoarei».

Și s'a dus perzându-și urma, lăsând de vorbă vecinilor, ba părere de rău între fărtații lui... de pe lângă coarnele plugului!

Fetele de se întâlnesc, nu au altceva de vorbit fără a se întreba: »Cum o fost de s'o dus? În șezătoare tot și tot de el o vorbea mai unu, mai altu, numai fata cantorului Vasilie sta cu capul plecat, pe cusătură sara întreagă — sau mai ofta așa încet, cu un fel de toropeală sufletească, dar nu vorbea nimic!...

(Va urma).

NOU TĂȚI.

Invitare la abonament:

pe anul acesta va fi . 4 cor. — f.
pe jumătate de an . . 2 c. 50 fil.

Pentru România și străinătate:

pe acest an va fi 10 cor.

— Un număr 8 filleri. —

Cel ce colectează 10 prenumeranți la oafie, al 11-lea examp. îl primește gratuit

— **Cununie.** Ana Todericiu și Ioan Cocișiu anunță serbarea religioasă a cununiei lor, ce se va celebra Joi în 7 Octombrie st. n. a. c. la oarele 4 p. m. în biserica gr. cat. din Tobanul vechiu. Felicitările noastre.

— **Alegeri nimicite.** După cum cețim în Gazeta Transilvaniei, Ministrul de interne după ce a fost anulat alegerea Dl. Dr. N. Șeban de președinte, acum a nimic și alegerea Dl. vicar Jacob Macavei și a parochului Maximilian Recean de membrii în comitetul granițarec din Sibiu N.-Szeben.

— **Afaceri de spital.** Pentru asigurarea articulelor de mâncare trebuincioase pe anul 1910 la spitalul Comitatens din Făgăraș, Dl. vicecomite a scris licitațiune cu oferte înscris. cari oferte trebuie provăzute cu timbru de 1 coroana, cu subscrierea proprie a oferentului și cu o adeverință estradată din partea perceptoratului reg. ung. despre depunerea vadiului, sunt a se susține prin postă sau în persoana vicecomitetului până în 10 Octombrie a. c. la 10 oare a. m.

Articli de carne socotind pe fie care lună 500 Kil. gr. carne de vită, 30 Kilg. de vițel, 25 de porc, 12 de slănină, 51 de unsoare ect. Pe anul întreg lapte de vacă 1440 litre, lapte covăsit 180 litre, smântână 96 litre și caș 30 Kilg. — Pâne și făină 600 bucăți jimble, 1200 bucăți pâne, 150 chilo făină de rântăș și 240 chilo făină fină. 7800 bucăți ouă apoi diferite articli de boltă pentru culină, asemenea pentru iluminare o cantitate de lumină și pentru spălat săpun ect. în fine și legumaria necesară pentru culină.

Condițiunile precum și articlii trebuinciosi se pot vedea în oarele oficioase la vicecomite.

Atragem atențiunea asupra acestei întreprinderi.

— **Societatea de lectură „Andrei Șaguna”** secțiunea teologică din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1909/10 în ședința ținută la 29 August (11 Sept.) 1909 sub prezidiul P. C. Sale Dr. E. Roșca director seminarial, protosințel, în modul următor:

1. Președinte: Dr. Nicolae Bălan prof. sem. 2. Vicepreședinte: Nicodim Cristea cleric a. III. 3. Notar I. Ioan Evițianu cler. a. III. 4. Notar II. Ilie Pastină cler. a. I. 5. Cassar: Valeriu Judele cle. a. II. 6. Controlor: Vasiliu Sava cler. a. III. 7. Bibliotecar: Georgiu Comșa cle. a. II. 8. Vicebibliotecar: Iosif Popp cle. a. I. 9. Redactor: — 10. Econom: Nicolae Lazar cler. a. II. Membri în comisiunea literară: 1. Georgiu Ciupe cl. a. III. 2. Iosif Drăgoiu cl. a. III. 3. Iosif Trifa cl. a. III. 4. Ioan Budu cl. a. II. 5. Victor Iacob cl. a. II. 6. Grigorie Vermeșan cl. a. II. 7. Damaschin Ioanovicu cl. a. I. 8. Achil Barcian cl. a. I. 9. Vasiliu Stoicania cl. a. I. Sibiu, la 1(14) Septembrie 1909.

Nicodim Cristea
preș. comit.

Ioan Evițianu
not. comit.

— **Societatea de lectură „Andrei Șaguna“** a elevilor din secț. ped. din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1909/10 în ședința ținută la 29 Aug. (11 Sept.) 1909 sub prezidiul P. C. Sale D-lui Dr. E. Roșca director seminarial protosincol, în modul următor: Președinte: Dr. Petru Șpan prof. sem. Vicepreședinte: Ioan Chiffa ped. a. III. Notar I: Aurel Zichil ped. a. III. Notar II: Iuliu Herlea ped. a. I. Cassar: Nistor Dragoș dad. a. II. Controlor: Ioan Ganea ped. a. III. Bibliotecar: George Spârchez ped. anul II. Vicebibliotecar: Ioan Mișu ped. a. I. Redactor: Ioan Bogdan ped. a. III. Econom: George Clinciu ped. a. II.

— **Omor în cârciumă.** În 27 I. c. se vede, că în urma consumării unei cantități mai mare de vinars sa escat cearta între locuitorii din comuna Vaidarece, George Lungociu și feciorul îngrijitorului de poste, care ceartă au luat atari dimensiuni, încât George Lungociu folosinduse de un revolver a înpușcat pe tinărul poștaș tocmai în inimă, care la moment a și fost mort. Făptuitorul zace în spital, căci ar fi primit și el mai multe lovituri.

— **Spânzurat.** Bucur Șerbănuși, din Șercăița, Marți în 28 I. c. s'a spânzurat în casa proprie, legându-să de grindă cu nește curele de opinci, după-ce mai întâi trimise-se pe toți ai săi de acasă. După el rămâne o văduvă năcăjită și 5 orfani lipsiți. Nefericitudinii i-a curmat viața tot afurisitul de rachi, că fiind mai mulți ani în slujbe sătești — să dedase cu desăvârșire la patima beției. Oameni buni și iubiți frați de preste tot locul, lăsați lui Aghiță rachiul afurisit și crișma blăstămată, că deodată cu averea și cinstea vă scurtă și prăpădesc și viața!

— **Moartea Colonelului Fabrițius.** a murit în Budapesta colonelul Fabrițius, în vârstă de 55 ani. El a devenit celebru prin faptul că a comandat honvezii cu cari a ocupat sub regimul Fejérvári parlamentul maghiar și din care i-a dat afară pe deputații unguri. În urmă a sigilat edificiul parlamentului, ce nu s'a mai pomenit în anele istoriei parlamentare a statelor constituționale.

— **Din Baia-mare.** seriu Foile, că directorul gimnaziului a falsificat declarațiile părinților, cari se învoesc ca băieții lor să învețe religia ungurește. Părinții s'au adunat în 22 Septem. pentru ca să constate abuzul de putere, presiunile și terorizările, precum și informațiile false, de cari s'a făcut vinovat samavolnicul director Dr. Benz, toate aceste arătându-se într'o adresa către ministrul cultelor contele Apponyi sau prin Veneratul Ordinariat din Gherla și să protesteze împotriva procedurii ilegale a directorului, cerând dela numitul Ordinariat, ca să dispună din puterea înaltului său oficiu ca copiii lor să se predea religiunea în limba română.

— **Casă de bani Uriașă.** Cea mai mare și rezistentă casă de bani din lume, unde sunt păstrate sumele cele mai mari nu se află după cum se credea până acum

în clădirea băncii Angliei, ci în beciurile tezaurului din Washington. Acolo e depusă suma colosală de 2 miliarde de coroane, a cărei pază o are Watson Eldridge. Răspunderea lui e foarte mare, dar și construcția de oțel a casei e astfel făcută, încât ușile nu pot fi forțate nici cu aparatele de spargere cele mai perfecționate. Cheltuielile de construcție s'au ridicat la 200.660 coroane.

Camera unde sunt depuși banii e împrejmuită de ziduri de ciment, groase de 2 picioare. Păreții de oțel au o grosime de o palmă. Intie ciment și oțel sunt sârme electrice încărcate, cari de îndată ce sunt atinsă dau alarma. Tot la cinci minute se controlează părțile camerei. Nu mai trebuie se amintim, că lăcatele și cheile sunt cât se poate de complicate.

Convocare.

Despărțământul (Făgăraș) „Fogaras“ aparținător Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr. cat. Gyulafehévár—Fogaras în senzul §. 21 din statute își va ținea adunarea de toamnă Duminecă în 10 Octomvrie st. n. a. c. în comuna Szásztyukos (Ticușul săsesc), la care avem onoare a invita P. T. membrii fondatori și ordinari precum și pe toți binevoitorii școlai.

PROGRAM:

1. Participare în corpore la serviciul divin la oarele 8 a. m.
2. Lecție practică prin inv. I. Rozor cu elevii școlai.
3. Deschiderea adunării și constatarea membrilor prezenți.
4. Alegerea comisiunii pentru aprețirea lecției practice și a disertației precum și pentru înscrierea de membrii.
5. Disertație economică prelucrată de inv. I. Cocișiu.
6. Cetirea monografiei comunei Szásztyukos compusă de învățătorul Ioan Rozor.
7. Cetirea procesului verbal luat în adun. de primăvară.
8. Raportul biroului pe anul de gestiune, expirat și darea de seamă a bibliotecarului.
9. Raportul comisiunii esmise sub punct 4.
10. Eventuale propuneri.
11. Defigerea locului pentru adunarea de primăvară și designarea membrilor disertanți.
12. Alegerea biroului pe un period nou.
13. Alegerea alor doi membrii verificători.
14. Inchiderea ședinței.

V a d, la 23 Septemvrie 1909

Octavian Popa
president.

Ioan Cocișiu
notar.

Expoziția de copii din Orlat.

Mă găsec în plăcuta poziție de a Vă comunica, că fruntașii comunei noastre Orlat, conștii de-a lor chemare și în deplina cunoștință a scopurilor înalte, ce Reuniunea noastră agricolă le urmărește, a primit cu multă însuflețire apelul comitetului central al numitei Reuniuni, lansat în scopul aranjării expoziției a 4-a de copii în Orlat. Pentru ca mamele să aibă timp îndestulitor de a se pregăti cu odraslele lor pentru expoziție, s'a stabilit terminul ținerii expoziției pe Mercuri 27 Octomvrie n. c. (săr-bătoarea Cuvioasei Paraschiva).

Incât pentru vârsta copiilor de admis și pentru premiile de împărțit, conferența fruntașilor a acceptat datele din programul expoziției a 3-a, ce s'a ținut în 1908 în frunțașă comună Poiana.

Drept încurajare și din partea noastră la apelul făcut, comuna politică Orlat a votat o sumă de 50 cor.; comuna bisericască gr.-cat Orlat 20 cor.; iar institutul nostru de credit „Brădetul“ cor. 30, sau în total suma de cor. 100, drept contribuire la premiile de împărțit.

Pentru că interesul pentru aceasta expoziție să fie cât mai potențat, fruntașii noștri sunt de părere, ca în jurul expoziției, pe lângă totalitatea membrilor din comitetul central și a soțiilor lor, să între toți medicii noștri din comitat, apoi administratorul protopresbiteral dnul dr. I. Lupaș și d-na, dnul dr. Petrea adv. și d-na, (Săliște); dl Nic. Togan, protopop și dna, dnii I. Manta și Dionisie Aron, preoți în Gurarăului, dl I. Hanzu par. în Cacova, dl Valer Popovici par. în Sibiel, dl A. Flucș par. în Săcel, dl I. Popa par. în Cristian, dl I. Ghișoiu par., dl I. Giurgiu dir. școl., dl Lud. Pesamosca, dl I. Muntean primar, dl I. Stoia epitr. și dl I. Iliu notar toți din Orlat. Cum aceștia formează împreună cu medicul nostru Dr. G. Prunaș, și comitetul aranjator local și cum și soțiile acestora vor cutriera casă de casă pentru luminarea mamelor și pentru înscrierea copiilor, nădejde avem, că expoziția din Orlat nu va sta cu nimic îndărătul celorlalte, aranjate până aci.

Vom da deci cele mai învederate dovezi, că ne știm însufleți cu toții, când interesele obștești o cer dela noi; vom ști munci desinteresati când vorba este de a sări în ajutorul poporului nostru.*

Cum în Orlat se găsec și adevărate frumșeți de copii și de oameni în vârstă, fotografiile, ce se vor lua din prilejul expoziției, vor fi și ele o adevărată podabă și o vie mărturie despre puterea de viață a poporului nostru.

De încheiere amintesc, că s'a svonit,

*) Astfel de conducători vrednicesc toată lauda și cinstea neamului. Dare-ar Dzeu tuturor ținuturilor românești atari conducători! Oare când să vor mișca în porniri nobile de acestea și conducătorii țării Oltului?! Când îi vom putea învrednici și pe dâșii cu cuvenita laudă pentru atari merite?? Red.

Depoul general: al adevăratelor MAȘINI de cusut SINGER

se vënd cu cele mai avantajoase prețuri în rate lunare, pre lângă garanție îndelungată. Instrucție gratuită la cusutul mașinei, a broderiei, ca: netedă, rotund, azur, aplicație, congre, spaniol, smyrna etc. etc.

Atelier mechanic de construcție și reparaturi dela cele mai gingașe puști, mașini de cusut și biciclete.

Articli de construcție pentru arme, mașini de cusut și biciclete, în mare alegere.

Făgăraș,
Ulița Becleanului 4.

SÁRKÓZY JÓZSEF,
montator de arme, mașini și mecanic.

că femeile noastre inteligente au de cuget, ca din incidentul expoziției, să pună temeiul unor așezăminte în folosul mamelor pe timpul când nu pot munci, cum și în al copiilor orfani.

Dumnezeu să le ajute!

Știe tot.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

(Urmare).

Și cunoscând acele „boale sufletești” de cari suferă poporul nostru și cari sunt mai rele ca „boalele trupesti”, oare să-l mai lăsăm ca să suferă de ele și să-și „mânce” averea, sănătatea și de cele mai multe ori și viața, numai și numai, că n'are cine-l lumina, n'are cine-i arăta adevărul și calea cea adevărată, care duce la mântuire și care prin urmare scăpându-l de atâtea credințe „deșerte” l'ar face îndestulit și fericit?!

Credem, c'a sosit timpul să ne ridicăm odată unul ca unul, toți cari au o inimă și credință adevărată, ca cu o zi mai curând să scăpăm poporul nostru de aceste plăgi, de aceste nenorociri, cari nu numai îl sărăcesc, dar îl și dejosesc și țin în stare cea mai decăzută și umilitoare.

Acest lucru ar trebui să se facă obiectul conferințele noastre preoțești, învățătorești și să-l ia în mână însăși „Asociațiunea” noastră, după ce își va culege datele de lipsă din toate părțile locuite de Români, și atunci se va lucra cu mai mare izbândă la înaintarea culturii noastre, de cum se face, că învățăm tineretul numai buchile și numărul, după cum ziceau bătrânii.

În aceasta direcțiune sau pornire este încă foarte mult de făcut, și ne-am ținea de o deosebită vrednicie, dacă prin aceste șire am fi putut atrage luarea aminte a celor în drept asupra acestor rele și a îndreptării lor cât mai neîntârziat.

De aceea cărțile, cari au scopul de a combate relele din popor, de a sbiciui lenea, minciuna, clevețirea, lăcomia, neomenia (inmoralitatea) și necredința în Dzeu (ireligiozitatea) apoi beția, mândria, pofta de judecăți sau procese ș. a. fie în formă de dialog, fie în formă de poezie, comedie sau altcum, *dacă să scriu cu îngrijire, bunăvoință și cu deplină cunoștință de cauză sau lucru*, sunt tare binevenite și de mare folos pentru popor. Și cine altul, dacă nu învățătorii și preoții au s'arâte și combată și aceste rele și păcate?

Cine ar fi mai chemați ca acești doi factori a lucra la cunoașterea răului și combaterea lui? Cine altul ar fi mai îndrept de a informa „Asociațiunea” despre toate acestea, de cât învățătorii și preoții și a arăta și mijloacele de îndreptare??

Învățători și preoți ai poporului și slujitori ai bisericii! faceți-vă din aceasta un drept și adevărat apostolat și atunci vă veți câștiga cel mai mare merit și veți merita ca să vă binecuvânte poporul și să înalțe rugăciuni la Părintele ceresc pentru binefăcătorii săi!!

Luăm plata dela popor, îi mâncăm prescura, dar să-i luminăm și mintea și prin aceasta să-i vindecăm și multele rele, de care e rânit sufletul lui.

Le place la mulți, ba și unora cari fac „gazetărie” să trântescă numai la laude și conducătorilor și poporului, dar „laudele” false fac mai mult rău, ca tăgăduirea vredniciei cuiva, pentru că a crede despre

sine cineva, că e mai mult decât este într'adevăr are, sau mai mult de cât are, e o mare rătăcire și nenorocire; dar a spune despre cineva că poate mai puțin decât a făcut, sau că are mai puțin de cât are a avea, nu e nenorocire, ci poate tocmai un îndemn, ca și mai mult să facă; deci mai încetați cu laudele și cu vorbele de „paradă”, că nu cu acelea s'ajută și îndreptă relele și păcatele de cari suferă un popor, ci tocmai prin arătarea și combaterea lor!

Indemnăm dară pe toți iubitorii de neamul nostru, cari au puțință de a scrie, ca să nu uite ori și ce rău, ce s'afle sau să ivește în sânul poporului nostru, să-i arăte izvorul, să-i arăte urmările rele și combatându-l să-i arăte și mijloacele de îndreptare. Prin aceasta ajungem două scopuri a) îndemnăm poporul să cetească; b) combatem și stărpim rele și păcate din popor.

Credem, că și „Asociațiunea” noastră va sprijini și încuraja astfel de lucrări, că prin aceasta mult bine să face poporului peste tot.

Ear acei iubiți cetitori, cari cunosc rele și păcate ivite la poporul nostru, nu pregete a le face cunoscute „Olteanului”, că aceasta foaie își va face datorința cu cea mai mare grabire, ca să le arăte, combată și îndrepte.

Numai făcând așa putem zice, că ne iubim poporul și că-i voim binele; a'l lăuda, a'l lăuda și a'i spune numai că-i cel mai harnic, cel mai luminat, cel mai fericit popor și că toate le are din belșug din „darul” lui Dumnezeu drăguțul, sunt numai vorbe de clacă, vorbe bune pentru „votri” de pețite, nu însă vorbe de educațiune sau bună creștere și de îndreptare!

* * *

Notă. Broșurelele despre cări am făcut pomenire în Nrul 22 al „Olteanului” sub rubrica „Cărți-Foi-Reviste” sunt acomodate sau potrivite pentru bibliotecii populare, pentru petreceri sătești, ba chiar și orășânești, aranjate de meseriași, la cari predându-se acele bucăți, mult haz și voie bună vor stârni; deci le recomandăm cu toată căldura și avem nădejdea, că ele vor fi și căutate de toți și de toate, cari voiesc să-și câștige și câteva clipe de petrecere și voie bună în mijlocul grijilor zilnice. Ele să pot procura sau cumpăra dela autorul dl Emanuil Suciu, inv. în Măgărei u. p. Bükös (N.-Kükülö megye) și dela tipografia C. Popp din Făgăraș, cu prețul arătat atunci.

Credem însă, că dl învățător Suciu nu să va opri aici, ci va merge și mai departe scriind și alte cărțile, cari vor combate sau sbiciui rele și patimi din sânul poporului nostru, prin care împrejurare își va câștiga merite netăgăduite la luminarea aceluia popor, din care și dânsul face parte. Așteptăm!

Geordon.

La redacțiunea foaiei noastre am primit **Anuarul XII al „Societății pentru fond de teatru român” pe anul 1907/8** cu următorul cuprins:

Conducerea societății. Bărbații de încredere ai Comitetului. I. Partea literară. 1. Discursul de deschidere, rostit la adunarea generală din Oravița, de Virgil Onițiu. 2. Muzică și dansuri la Români etc. de Dr. V. Branște. 3. Rolul artei naționale de Aur.

P. Bărnuțiu. 4. Teatru românesc de Horia P. Petrescu. Revistele teatrale în Germania. O librărie și o societate teatrală în Germania. 5. Pagini de doliu, de Dr. Iosif Blaga. II. Urmează partea relativă la administrație pag. 61—92. Apoi III: Festivitățile adunării generale și vocea presei române. În fine IV: Membrii Societății. Despre aceasta Societate vrednică am vorbit ceva și la alt loc al foaiei noastre. Vom reveni.

POȘTA REDACȚIUNEI

A. Delășcurta — Cluj. Cele trimise s'au primit cu mare mulțămintă. Ne face plăcere a te vedea între colaboratorii noștri cei mai activi. Zelul desfășurat în chestia foaiei merită toată lauda Numai înainte! Lucrări bune și folositoare poporului primim dela ori și cine, că doar „binele” poporului îl urmărim și'l voim. Cei buni și curați la inimă sunt binevăzuți în „casele” și „curțile” „Olteanului”. Cu cât mai des, cu atât mai bine. Așteptam cele promise. Le așteptăm cu drag și cu dor. La „Răvașul” foaia noastră să trimită regulat, nu înțelegem iregularitatea primirei. Nrii pe Aug. și Sept. nu i-am primit nici noi.

Victor Florian. — Cluj. Cele trimise precum și abonam. s'au primit cu mulțămintă. La timpul său se va publica. Așteptăm și altele. Noi vom încuraja talentele tinere. La toți cei buni sincere salutări!

Cleo — Szániszló. Gentila noastră colaboratoare „Cleo” e foarte zeloasă. O putem numi o „harnică albiniță”, care culege mierea cea dulce de pe toate florile pe unde sboară, și clădește faguri maestriți, să te minunezi de ei!

Călduroase salutări!

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Nr. 1077—909
not.

Publicațiune.

Să face cunoscut cumcă în 29 Octomvrie 1909 la 10 oare a. m. să dă în arândă casa de crăsmă comunală, constatătoare din 5 odăi și pivniță, împreună cu licența de crăsmă și boltă pe termen de 3 ani, începând cu 1 Ianuare 1910.

Prețul strigării este **800 Cor.** dela care doritorii de a licita au a depune 20 % vadiu.

Până la începerea licitațiunii să primesc și oferte în scris.

Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria notarială din Streza Cârțșoara în oarele oficioase.

Streza-Cârțșoara, în 24 Sept. 1909.

Maximilian Budac George Banciu
notariu subst. primar.

Nr. 1128—909.
not.

Publicațiune.

În 27 Oct. 1909 la 10 oare a. m. să dă în arândă prin licitațiune publică — ce să va ținea în cancelaria comunală din Arpașul superior — casa de crăsmă comunală constatătoare din 5 odăi cu drept de licență pentru crăsmă și boltă de sub Nr. căsii 377 b. pe termen de 3 ani, începând din 1 Ianuare 1910 până în 31 Dec. 1912.

Prețul strigării este **800 Cor.** dela care doritorii de a licita au a depune 10 % vadiu.

Inainte de inceperea licitatiei sa primesc si oferte in scris.

Conditiiunile de licitare sa pot veda in cancelaria comunală in oarele oficioase.

Arpașul superior, in 24 Sep. 1909.
Maximilian Budac Ianu I. Gliga
notariu subst. primariu.

Dela a VI. stațiune de comandant a trupe de honvezi r. ung. din Cluj.

Nr. 4344-1909.

Licitatiune publică.

La statiunile mai jos insemnate a tru-

pelor reg. ung. de honvezi pentru acoperirea recerintelor de pane si ovás, pe anul 1910 se va ținea licitatie publică in urmatorul mod:

In 8 Oct. 1909 incepand dela 9 oare a. m. in localitatea casarmii de honvezi in Nagyszeben pentru trupele de honvezi din Sibiu 337 măji metriche de ovás.

Deva 77015 pání și 123 măji met. ovás. Erzsébetváros 77015 pání, 123 m. met. »

In 11 Oct. in Bistrița casarma de honvezi 56575 pání și 123 măji metriche de ovás.

In 13 Oct. in Brașov (casarma de honvezi) pentru statiunea Făgăraș 74460 pání și 123 măji metriche de ovás.

Kez divásárhely 74460 pání, 123 m. met. ov. Csikszereda 74460 „ 123 „ „ „

In 18 Oct. in Cluj (str. Barta Miklos Nr. 14) pentru Cluj 892 măji m. ovás.

Nagyenyed 128 „ „ „ 74460 pání
Dés 128 „ „ „ 74460 „

Vadiu e a se depune 5% și suma oferului făcut.

Comisiunile de transport se pot veda in oarele oficioase la comisiunile respective, la comanda trupelor respective de honvezi.

Cluj, 22 Septembrie 1909.

Comanda trupe r. ung. de honvezi din Cluj.

JOSIF ROSENBAUM

CIASORNICAR și GIUVAERICAL,
Făgăraș, Piața mare, Francisc Iosif nr. 17.

Recomandă Onor. public magazinul său bogat asortat cu totfelul de oroloage de buzunar din aur, argint și nickel, de părete cu ornament, perpendiculare, trezitor etc. precum și Omega, Intact, Triumph, Urania etc. pentru care garantez până la 4-5 ani.

Mare asortiment de Brilliant, Diamant și Jiuvaricale din aur și argint, și articole de argint de China. — Obiecte astronomice. — Prețuri ieftine. —

NB. Obiecte vechi de aur și argint cumpăr sau schimb cu nouă.

IOSIF ROSENBAUM,
ciasornicar și giuvargier.

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-ter Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, învătări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, cu prețurile cele mai moderate.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericesti și scolare; cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

Protocoale de Bancă
de toate operațiunile și COALE pentru cărțile fondulare se află de vânzare la tipografia mea cu prețuri reduse.

A apărut:

CÂNTECE DIN LUMEA VECHIE
culese de Gh. Tulbure. Se află de vânzare cu prețul de 40 fil. la tipografia C. Popp.

Anunciuri, inserțiuni și reclame
se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Tipografia Constantin Popp Făgăraș.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (apropo de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că mi-am aranjat din nou după cerințele timpului de azi cu totfelul de mașini o Inștalațiune chimică mânat cu abur, pentru văpsit, spălat și călcat (glanțuit).

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit in toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătasarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cârnițe, torturi, arnieuri și tot felul ce cade in sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt. Cu prețuri ieftine.

Rog Onor. public de a-mi da tot sprrijinul și in viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili ca cu aranjarea inștalațiunei cu abor din nou, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL

Făgăraș ulița Apor, nr. 18, lângă Magistrat.

Zarafia și Trafica de tutun a lui

DUMITRU POPP DEGENARUL

in BRAȘOV, Strada Hirscher Nr. 4.

Are onoare a aduce la cunoștința On. public din Țara Olteului și din împrejurime, că mi-am schimbat localul de

ZARAFIA și Trafica de tutun

in vecinătate de unde am fost, tot in aceea parte a străzii (Strada Hirscher Nr. 4. Brașov) și mă rog de Onor. clientelă a fi cercetat și pe viitor, ca și până acum din partea compatrioților Olteni, căci mă voi sili a satisface cerințele On. public cu toată acuratețea.

Zaraful: DUMITRU POPP Dejenarul.

Unica prăvălie de
vânzare
a Oroloagelor

„UNION“ HORLOGERE

HARTMAN KAROLY,

ciasornicar artistic.

Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpendiculare, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zickeri,

ochilari, după ordin medical

Obiecte de aur și argint de

China și de Astronomie.

Cu prețuri ieftine.

Esecută și cele mai gîngăse

— REPARATURI. —

La oroloage reparate se da

garanție dela 2-5 ani.

Instalează ciasuri in turn și

pe edificii, cu prețuri ieftine.